

Školní vzdělávací program

Domov mládeže při Střední odborné škole sociální Matky Boží

Křížová 12 ,586 01 JIHLAVA

V Jihlavě dne: 1.9.2022

Mgr. Kateřina Šimková

ředitelka školy

Obsah

1. Úvod
2. Základní identifikační údaje zařízení
3. Charakteristika domova mládeže
4. Podmínky přijímání uchazečů k ubytování v domově mládeže
5. Cíle výchovně vzdělávací práce v domově mládeže
6. Formy a metody výchovně vzdělávací práce
7. Klíčové kompetence
8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných
9. Časový plán vzdělávání
10. Pedagogická dokumentace
11. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny, požární prevence a prevence sociálně – patologických jevů
12. Materiální podmínky
13. Personální podmínky
14. Spolupráce se sociálními partnery
15. Hlavní oblasti vlastního hodnocení ŠVP domova mládeže

Školní vzdělávací program pro DM je zpracován na základě zákona č. 561/2004 Sb. Školského zákona a příslušných prováděcích předpisů (zejména vyhláška č. 108/2005 Sb. o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění vyhlášky č. 436/2010 Sb.); zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; Listiny základních práv a svobod a dalších zákonných předpisů ČR.

1. Úvod

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon), § 3 až 5, povinný dokument, který byl vytvořen za společné účasti vedení školy a vedení domova mládeže, pedagogických pracovníků domova mládeže a vedení školní jídelny.

Každé školské zařízení si vytváří vlastní ŠVP, který je následně jejich závazným pedagogickým dokumentem (§ 28, odst. 1., písmeno d) školského zákona). Školní vzdělávací program chápeme jako inspiraci a otevření nových možností pro vychovatele i žáky, a tak by měl být i všemi zúčastněnými vnímán. Tento program lze také chápat jako širší formu propagace školy, která představuje fungující kompletní zázemí pro nabídku vzdělávání.

ŠVP je vyloučen z ochrany práva autorského na základě ustanovení §3, písmeno a) zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském (autorský zákon), úplné znění: Zákona 398/2006 Sb., poslední novela: Zákona 424/2010 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

ŠVP je veřejně přístupný dokument, do kterého může každý nahlížet a dělat opisy.

Školní vzdělávací program domova mládeže je určen:

- žákům, a žákyním ubytovaným v domově mládeže,
- vedení školy, vedení domova mládeže a vychovatelům domova mládeže,
- nepedagogickým pracovníkům, technickému úseku školy a pracovníkům školní jídelny,
- rodičům, zákonným zástupcům a veřejnosti,
- zřizovateli školy a ostatním externím organizačním a kontrolním orgánům

2. Základní identifikační údaje zařízení

Adresa školy: Střední odborná škola sociální Matky Boží,
Fibichova 978/67, 586 00 Jihlava

Adresa domova: Domov mládeže Křížová 12, Jihlava 586 01

IČO školy: 380661

IZO: 110012542

REDIZO: 600014771

Ředitelka školy: Mgr. Kateřina Šimková
simkova@sosmb.cz
tel: 603 946 083

Zástupce: Mgr. Eva Langerová
langerova@sosmb.cz
tel: 733 113 970

Vedoucí vychovatelka: Lenka Vetchá
vetcha@sosmb.cz
tel: 603 544 970

Typ: Domov mládeže

Telefon: 566 440 302

Další kontakty: domov@sosmb.cz

Domov mládeže zajišťuje žákům celodenní výchovu, ubytování a stravování; jeho činnost se řídí zákonem č.561/2004 Sb., zejména pak ustanovením § 117, ve znění pozdějších předpisů a prováděcími předpisy k zákonu.

Statutárním orgánem organizace je ředitel.

Za koordinaci činnosti vychovatelů domova mládeže zodpovídá vedoucí vychovatel, který je podřízen statutárnímu zástupci ředitele školy.

Údaje o kapacitě zařízení: 60 lůžek

3. Charakteristika domova mládeže

Domov mládeže je školským výchovným a ubytovacím zařízením.

Je zařazen do školského rejstříku jako součást školy. Tato skutečnost vytváří podmínky pro lepší fungování domova mládeže v oblasti materiální, ekonomické i personální než u domova samostatného.

Školní vzdělávací program pro domov mládeže dle § 5) odstavce 2) školského zákona dále popisuje materiální, personální a ekonomické podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, za nichž se vzdělávání v domově mládeže uskutečňuje. Podkladem pro jejich stanovení je platná školská legislativa a konkrétní požadavky vyplývající z cílů a obsahu vzdělávání. Tyto podmínky jsou nezbytnými podmínkami vzdělávání. Příznivé prostředí je jedním ze základů pro vzdělávání a motivaci k učení jako celoživotní nezbytností. Pouze jejich ucelený soubor umožní úspěšnou realizaci ŠVP domova mládeže a dosažení stanovených cílů a výsledků vzdělávání.

Domov mládeže je blízko Masarykova náměstí, v centru města. Od školy je vzdálen 10 minut chůze.

DM poskytuje ubytování a stravování pro žáky SOŠS MB ale i žáky ostatních jihlavských středních, vyšších odborných a mimořádně i vysokých škol. Součástí ubytování je výchova a vzdělávání, které vedou k plnohodnotnému využívání volného času podporou volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání.

Kapacita DM je 60 lůžek, pokoje jsou v 1. a 2. patře na budově A, C a D. Na každé budově a každém patře je sociální zařízení, koupelny, sprchy. Na DM je 1 jednolůžkový pokoj,

4 dvoulůžkové a na ostatních jsou 3–5 lůžek. Každý ubytovaný má váleudu s úložným prostorem, stůl s policemi a skříň. Nábytek je moderní, vyrobený na zakázku.

Celodenní stravování je zajištěno ve školní jídelně Kosmákova 45.

DM zajišťuje zejména přípravu na vyučování a nabízí žákům volnočasové aktivity. Žáci jsou ubytováni odděleně podle pohlaví. Základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti je výchovná skupina, kterou vede kvalifikovaná vychovatelka. Na DM jsou dvě skupiny, do I. výchovné skupiny jsou zařazeni žáci ubytovaní na budově A (5 pokojů), do II. výchovné skupiny žáci na budově C a D. Noční služby zajišťují částečně skupinové vychovatelky a částečně asistentka pedagoga.

Provoz DM je zajištěn od neděle 17,00 hodin do pátku 15,00 hodin.

Pobyt v DM je organizován vnitřním řádem a režimem dne. Žáci jsou po nástupu na DM s VŘ DM seznámeni a proškoleni o BOZP – potvrdí svým podpisem.

V době mimo povinnou studijní dobu jsou žáci vedeni k plnohodnotnému využívání volného času, mají možnost věnovat se zájmové činnosti, sportu, kultuře a dalším volnočasovým aktivitám.

Prostory pro volnočasové aktivity žáků:

Studovna – velká společenská místnost, která slouží ke shromažďování všech ubytovaných žáků, k přednáškám a dalším společenským událostem. Pro žáky tu je k dispozici televize, velký party reproduktor s barevnou hudbou pro poslech hudby a cvičení na žíněnkách či pro ozvučení promítaných filmů. Velké plátно pro prezentace a promítání filmů. Dále pro fyzické aktivity je tu rotoped a orbitrek a posilovací věž. Ve studovně je také klavír, žáci jej využívají ke cvičení hry na klavír a ke zpívání. Ve studovně probíhají kroužky pod vedením pedagogů.

Knihovna - malá společenská místnost s nabídkou knih pro povinnou četbu a šicím strojem. Pro žáky jsou v knihovně k dispozici 2–3 kytary. V knihovně probíhá individuální příprava na vyučování nebo hromadné zájmové kroužky organizované vychovatelkami.

Kuchyňka - v každé budově je malá kuchyňka pro přípravu nápojů a ohřev jídla. V budově A je velká plnohodnotná kuchyň určená pro přípravu jídel a pro volnočasové aktivity s žáky.

Vstupní hala – zde je instalován stůl na stolní tenis.

Zahrada DM – je neustále zvelebována, aby v ní byla možnost realizace co nejvíce volnočasových aktivit: ohýnky, malby na zdi, výsadba květin a plodin, sportovní činnosti, promítání filmů, ale i příprava na vyučování.

Kaple DM – zde jsou slouženy každý týden mše svaté, dále kaple slouží k vystoupením školního sboru a k různým společenským setkáním.

Chodba ke kapli – volně dostupné počítače s pevným připojením k internetu a tiskárnou

4. Podmínky přijímání uchazečů k ubytování v domově mládeže

Podmínky pro přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání v DM jsou legislativně dány školským zákonem a vyhláškou MŠMT ČR č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Umístování žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol je dáno § 4, odstavci 1, 2, 3 a této vyhlášky.

Ubytování v domově mládeže

Do DM jsou přijímáni žáci středních škol a studenti vyšších odborných škol (chlapci i dívky) na základě podání přihlášky do DM v termínu stanoveném ředitelem školy. V případě volné kapacity lze přijmout žáka k ubytování v DM i po uvedeném termínu.

V DM je umožněno ubytování i vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků podle příslušných právních předpisů v souladu s technickými podmínkami domova mládeže a speciálními potřebami žáka.

O umístění žáka či studenta do DM, vždy na období jednoho školního roku, rozhoduje ředitel školy. Rozhodnutí je zasíláno písemně na adresu žadatele. Kritéria přijetí jsou obsažena v Provozním řádu DM. Při rozhodnutí o umístění se přihlíží k včasnosti podání přihlášky, ke vzdálenosti místa bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, sociálním poměrům žáků a jejich zdravotnímu stavu.

Na ubytování v DM není právní nárok.

Při umístování žáků do jednotlivých pokojů je, dle možností, respektován výběr spolubydlících na základě vlastního přání žáků nebo zákonných zástupců.

Za ubytování a stravování na DM žák platí zálohově vždy do 20. dne v měsíci na měsíc následující stanovenou částku. Stravu je možné, z důvodu nepřítomnosti, nemoci, odhlašovat. Vyúčtování je provedeno jedenkrát ročně.

Ukončení pobytu žáka v DM v průběhu školního roku je na základě:

- písemné žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka nebo zletilého žáka či studenta
- neplacení předepsaných plateb daných smlouvou o ubytování či poskytování školských služeb
- zanechání či ukončení vzdělávání ve střední škole či vyšší odborné škole
- vyloučení z domova mládeže dle § 31 školského zákona

Při podmíněčném vyloučení z DM se postupuje ve správním řízení v souladu se školským zákonem a školním řádem v plném znění.

5. Cíle výchovně vzdělávací práce v DM

Domov mládeže poskytuje žákům ubytování, vzdělávací a výchovnou činnost navazující na činnost školy. Obecné cíle výchovně vzdělávací činnosti stanovuje školský zákon § 2. Prvořadým úkolem je zabezpečit všem žákům odpovídající studijní, stravovací a ubytovací podmínky a vytvořit jim co nejvhodnější zázemí pro studium a využití volného času.

Cíle vzdělávání jsou společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků. Vymezuje strategie výchovy a výuky, výsledky vzdělání. Vytýčení a formulování cílů usnadňuje volbu efektivních výchovných a vzdělávacích strategií a prostředků k jejich dosažení. Jasná formulace cíle vzdělávání je také základním předpokladem pro jeho pozdější hodnocení. Srozumitelně formulovaný cíl ve zveřejněném ŠVP plní i motivační a informační roli pro žáky, studenty, zákonné zástupce atd.

Konkrétní cíle:

- vytváření podmínek pro přípravu do vyučování, vedení žáků k získávání vzdělání
- vedení žáků k účelnému využívání volného času
- osvojování si základních hodnot, zásad a pravidel, na nichž je založena společnost
- poznávání svých práv, ale i povinností k získání osobní samostatnosti, výchova k partnerství a rodičovství, finanční gramotnosti
- osvojování si pravidel týmové spolupráce
- osvojování si různých dovedností a návyků potřebných pro další život jak osobní, tak pracovní
- pěstování a upevňování hygienických návyků
- zavádění a upevňování zdravého životního stylu, zlepšení odebírání školního stravování, boj proti bulimii, anorexii a jiným poruchám příjmu potravy
- správná diagnostika žáků se sociopatologickými poruchami a včasné zahájení práce s nimi
- vytvořit z DM klidné, přívětivé místo s pozitivní atmosférou, kde se budou dobře cítit žáci i pedagogové
- odborným pedagogickým působením zamezovat negativistickým projevům žáků, jejich sebepoškozování apod.
- klást důraz na ohleduplnost a maximální toleranci k genderovým, etnickým, národnostním a religiózním odlišnostem

Úkolem pedagogů v DM je umožnit každému žákovi maximální rozvoj odpovídající jeho možnostem. Dosáhnout toho, že jeho žáci budou vybaveni takovými znalostmi, vědomostmi a kompetencemi, které zajistí jejich úspěšnost v dalším vzdělávání a v profesním životě a přispějí ke zvýšení kvality jejich života. Docílení toho, aby žáci uměli své vědomosti a schopnosti prokázat a uplatnit v průběhu vzdělávání a v praktickém životě.

Žákům, kteří nedosahují očekávaných výsledků, poskytuje domov mládeže efektivní podporu za účelem jejich dosažení. Je třeba žáky pozitivně motivovat k aktivnímu zapojení do projektových činností, kde mají možnost získávat nové kompetence, znalosti a dovednosti a ověřit si jejich uplatnění v praxi. Jejich dosažené výsledky je třeba pravidelně vyhodnocovat a oceňovat.

Při výchovně vzdělávacích činnostech domov mládeže věnuje patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji žáků. Rozvíjí u nich otevřenost, toleranci a respekt vůči jinakosti a dbá na to, aby žádný žák nebyl vyčleněn z kolektivu.

Pedagogové přistupují ke každému žákovi s respektem, vytvářejí pro každého žáka rovné příležitosti k jeho zapojení do kolektivu ostatních žáků. Svým jednáním podporují rozvoj vzdělávající se komunity, ve které se každý žák cítí být přijímán a podporován v rozvoji svého potenciálu. Pedagogové se v komunikaci s žáky, jejich rodiči i v nabídce aktivit pro žáky vyvarují stereotypizace (např. na základě genderu, etnicity, národnosti, vyznání apod.)

Domov mládeže provozuje seznamovací programy a systematicky používá nástroje zaměřené na vzájemné poznávání, posilování sociálních a personálních dovedností.

Pedagogové využívají široké spektrum výchovně-vzdělávacích strategií pro naplnění stanovených cílů. Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy na úrovni školy i školského zařízení uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola a školské zařízení cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence. Systematicky sledují a zohledňují vývoj, procesy vzdělávání ve škole a učební výsledky každého žáka a pravidelně poskytují žákům účinnou zpětnou vazbu k jejich práci.

Pedagogové budují motivaci žáků k vlastnímu vzdělávání, podněcují žáky ke kritickému myšlení. Kladou na žáky přiměřené a srozumitelné požadavky, rozvíjí schopnost žáků účelně využívat různé informační zdroje a dovednosti potřebné pro úspěšné uplatnění v moderní společnosti.

Důležitým faktorem příznivého sociálního klimatu domova mládeže je i **spoluúčast ubytovaných žáků na životě a rozvoji domova mládeže**. Každý z ubytovaných žáků má právo individuálně oslovit vychovatele, vedoucího vychovatele domova mládeže, zástupce ředitele nebo ředitele školy s návrhem, dotazem nebo problémem.

Základem práce na DM je akceptování pedagogiky volného času. Ve výchovně vzdělávací práci je důležité, aby **vychovatel převzal odpovědnost** za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže i ve svých skupinách, za prevenci rizikových projevů chování žáků a za všestrannou podporu žáků v učení. Všechny výchovné a vzdělávací cíle je třeba realizovat ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků a se sociálními partnery. Výchovně vzdělávací práce v DM vychází z obecných pedagogických zásad a současného respektování daných požadavků:

a) požadavek pedagogického ovlivňování volného času – vychovatel ovlivňuje využití volného času formou nabídky vhodných aktivit a žáky vhodně motivuje

b) požadavek dobrovolnosti – žák se volnočasových aktivit může zúčastnit dle svého uvážení (prvořadá je příprava na vyučování)

c) požadavek přiměřenosti – předpokládané aktivity žáků musí být přiměřené jejich věku, pohlaví, zdravotnímu stavu, případně finančním možnostem

d) požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti – vychovatel vyzdvihuje kladné vlastnosti žáků a hodnotí jejich dosažené výsledky

e) požadavek zajímavosti a zájmovosti – vychovatel nabízí aktivity rozvíjející zájmy jednotlivých žáků, musí nabídnout aktivity, které jsou pro ně zajímavé

f) požadavek aktivity – vychovatel vede žáky k aktivnímu využití volného času

g) požadavek citlivosti a citovosti – vychovatel je povinen jednat s žáky citlivě a nabízet žákům aktivity vedoucí k rozvoji jejich duševního života

h) požadavek prostoru k seberealizaci – vychovatel dbá na to, aby se žák ve vybrané činnosti mohl dostatečně realizovat, vede ho k pocitu úspěšnosti

6. Formy a metody výchovně vzdělávací práce

Formy výchovné činnosti v domově mládeže:

- plánování a příprava výchovné činnosti a aktivity
- kolektivní působení
- individuální působení
- individuální pohovory
- průběžné neformální působení vychovatele
- pravidelné aktivity – studijní klid, úklidy
- spontánní aktivity – využití sportovišť, internet, kulturní akce atd.

Metody výchovné činnosti v domově mládeže:

- motivace a aktivace žáků
- rozhovor, řízený rozhovor
- přednáška a beseda
- diskuze, řízená diskuze
- dotazníky
- ankety
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost žáků, zapojení do aktivit a projektů atd.
- vysvětlování souvislostí s reálnými situacemi každodenního života
- vytváření situací, v nichž žáci aplikují to, co se naučili ve škole v běžných reálných situacích
- osobní příklad je nejúčinnější výchovnou metodou

V domově mládeže dále plní vychovatel stálé úkoly, což je průběžná výchovná činnost (kontrola pořádku a úklidu, dodržování Vnitřního a Provozního řádu domova mládeže, dohled na dodržování a naplňování studijního klidu a podpora při přípravě na vyučování, zprostředkování vzájemné pomoci spolužákům atd.)

7. Klíčové kompetence

Vychovatelé vycházejí z vědomostí žáků, které se snaží rozvinout do schopností a dovedností, jež jsou zapotřebí k výkonu jednotlivých činností. Vznikají tzv. klíčové kompetence jednotlivce. Tyto jsou součástí měsíčních plánů činnosti výchovných skupin a výchovná činnost vede ke snaze osvojení těchto kompetencí u žáků. Výchovné skupiny jsou tvořeny žáky z různých ročníků a škol, pedagogické působení vychovatele je nasměrováno i napříč výchovnými skupinami.

Kompetence k učení a sebevzdělávání:

- získat všeobecné a odborné vzdělání
- hledat motivaci k učení
- vytvářet návyky k samostatnému učení
- dbát na zkvalitňování přípravy do vyučování
- získané teoretické vědomosti dávat do souvislostí a uplatnit je v praxi
- vyhledávat nové poznatky i z jiných zdrojů
- poznávat smysl učení a chápat sebevzdělávání jako celoživotní proces

Kompetence k řešení problémů:

- rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu a učit se ho řešit
- obhájit své řešení problému
- rozlišovat správné a nesprávné řešení a přijmout zodpovědnost za jeho důsledky
- učit se nevyhýbat problémům a nenechat se odradit případným nezdarem

Komunikativní kompetence:

- umět se vyjádřit
- rozvíjet slovní zásobu
- vyjadřovat se gramaticky jak v komunikaci ústní, tak i písemné
- komunikovat kultivovaně
- mít právo vyjádřit svůj názor
- umět vyslechnout názor druhých
- rozvíjet schopnost pracovat s informacemi

Sociální a interpersonální kompetence:

- rozvíjet schopnost začlenit se do nového kolektivu
- jednat týmově
- tolerovat druhé
- umět obhájit své názory a prosadit se

- vytvořit si reálnou představu o sobě samém – nepřeceňovat své možnosti
- rozvíjet schopnost zdravého sebevědomí
- přebírat odpovědnost ze své chování
- budovat odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o fyzický a duševní rozvoj
- učit se plánovat
- učit se vyrovnávat s novými sociálními rolemi

Občanské, činnostní a pracovní kompetence:

- pochopit postavení člověka ve společnosti a pravidla vzájemného respektování
- uznávat a vážit si tradic a kulturních hodnot
- učit se žít v kultivovaném prostředí
- vážit si výsledků práce jiných lidí
- uvědomit si svá práva a povinnosti
- dbát na bezpečnost vlastní i skupinovou
- umět rozpoznat násilí v jakékoliv podobě a bránit se proti němu
- vážit si a chránit životní prostředí a přírodu

Kompetence k trávení volného času:

- umět účelně trávit volný čas
- orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času
- odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času
- vhodně si vybrat zájmové činnosti dle svých možností
- rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
- zapojovat se do sportovních aktivit

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

ŠVP domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z legislativních norem, kterými jsou § 16, odstavec 2 a 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, která v § 3, odstavci 3, řeší počet žáků a studentů vyšších odborných škol se zdravotním postižením ve výchovné skupině v domově mládeže. Školský zákon jednoznačně stanovuje princip práva na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Jsou to tedy povinné podmínky vzdělávání.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je v domově mládeže poskytována individuální péče v rámci jejich potřeb. Při zajišťování individuální péče a speciálních potřeb žáka spolupracují vychovatelé se zákonnými zástupci a s výchovnými poradci škol.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním souvisí především se znalostí rodinného zázemí žáků. U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký nezáměr o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin atd. lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty. Pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní žáci se seznamují se sociálně kulturními zvláštnostmi žáků, aby byli schopni pochopit jejich projevy a volit vhodné vyučovací metody a společenský přístup k nim. Prostředkem pro zvýšení aktivity ve vzdělávání je motivace k učení a pozitivní klima ve škole i v domově mládeže. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit.

V domově mládeže vychovatelky průběžně diagnostikují žáky se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků). Práce se žáky se sociálně znevýhodněného prostředí spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti prostřednictvím diferencovaného, individuálního přístupu všech pedagogických pracovníků domova mládeže.

Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných žáků

Podpora mimořádně nadaných a talentovaných žáků je dána § 17 školského zákona. Individuální přístup k talentovaným a nadaným žákům je žádoucí nejen pro žáky samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané žáky nepatří pouze žáci s mimořádnými schopnostmi uměleckými i pohybovými, ale i žáci s mimořádně vysokou úrovní výkonu ve všech nebo pouze v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou individuálních potřeb žáka spolupracují vychovatelé se zákonnými zástupci a s výchovnými poradci škol.

Mimořádně nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Ve vzdělávání je vhodné využívat náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práci s ICT aj. Žáci by měli být vhodně zapojováni do týmové práce. Problémem je identifikace nadaných žáků, zvláště těch intelektově nadaných a je to především úkolem školy. Intelektově nadané žáky je třeba motivovat k zapojování do zájmových útvarů, podíl na vytváření webových stránek, účast na příležitostných akcích, zapojování do žákovských projektů, účasti v přehlídkách a soutěžích, kde je důležitou součástí i získání veřejného ocenění jejich úspěchů.

9. Časový plán vzdělávání

ŠVP domova mládeže není ročním plánem, ale má širší časový záběr a obsahuje činnosti alespoň na dobu středního vzdělávání, ukončené maturitní zkouškou. ŠVP domova mládeže je tedy koncipován na dobu čtyř let. Na ŠVP navazuje roční plán domova mládeže a jeho konkretizace v měsíčních plánech činnosti domova mládeže.

Roční plán činnosti domova mládeže je koncipován vždy na jeden školní rok a obsahuje koncepci činnosti domova mládeže jen s orientačním časovým určením jednotlivých činností. Roční plán činnosti schvaluje ředitel školy.

V měsíčních plánech domova mládeže jsou uváděny konkrétní akce ve vazbě na konkrétní termíny, nikoliv dlouhodobé průběžné činnosti realizované vychovateli. Měsíční plán schvaluje pracovník organizace odpovědný za domov mládeže.

Režim dne je součástí vnitřního řádu domova mládeže a jeho obsahem je časové určení pravidelných činností žáků, tj. doba určená k odpočinku, trávení volného času a přípravě na vyučování.

Aktivity ŠVP jsou rozděleny do těchto oblastí:

- vzdělávání
- výchovy
- zájmových činností (kulturní, sportovní a rukodělné)

Oblast vzdělávání

Jedním z hlavních úkolů pracovníků domova mládeže je zajištění co nejlepších podmínek pro přípravu na vyučování ubytovaných žáků. V režimu dne je této přípravě vyčleněn časový prostor, který může být vychovateli upravován s ohledem na dobu ukončení výuky v jednotlivých školách a dále individuálně jednotlivým žákům s ohledem na jejich potřeby. Žákům s velmi dobrým prospěchem je umožněna individuální příprava na vyučování stejně jako u žáků starších 18 let. V době přípravy na vyučování je na celém DM zajišťován klid. Skupinový vychovatel provádí kontrolu nad prospěchem svěřených žáků a v rámci svých možností jim pomáhá. Je podporována i výpomoc žáků s dobrým prospěchem žákům prospěchově slabším. K přípravě na vyučování slouží pokoje, učebny nebo klubovny. Podpora vzdělávacího procesu je posílena o využívání počítačové učebny, využití WIFI sítě a využívání knihovny.

Oblast výchovy

Představuje soustavné působení na ubytované ve všech oblastech. Především vztahu mezi vrstevníky, spolužáky, soužití v kolektivu, vztahu k dospělým, orientaci v současném společensko-ekonomickém uskupení společnosti, rozvoji osobnosti, hledání životních hodnot. Pozornost je nutno věnovat i ekologickým otázkám, sociálním problémům a rozšiřování

právního vědomí. U některých žáků prvních ročníků je nutno věnovat pozornost i dotváření hygienických návyků.

Důležitou součástí je i vysvětlování škodlivého působení kouření, alkoholu a ostatních návykových látek na lidský organizmus. Pozornost je třeba zaměřit i na zavádění jednotlivých prvků zdravého životního stylu. V souvislosti s ním je třeba se zaměřit na stravování žáků, docházku do jídelny, odebírání jídel.

Důležitou součástí výchovného procesu je vysvětlování negativních projevů rasismu, xenofobie, intolerance, násilí a agresivitě.

Soustavným působením na žáky je třeba eliminovat možný vznik šikany. Od počátku stmelovat kolektiv bez ohledu na školu nebo ročník, aby nedocházelo k nadřazenému chování žáků některých škol nebo vyšších ročníků k nižším.

Některé oblasti výchovného procesu jsou podpořeny přednáškami odborníků na jednotlivá témata.

Oblast zájmových činností

V této oblasti je potřeba nabízet ubytovaným žákům aktivity, které je dokáží zaujmout. Pokud nebudeme schopni některou popávanou činnost zajistit, je třeba žákům umožnit tyto činnosti v organizacích, které se touto aktivitou zabývají. Oblast těchto činností dělíme na:

a) kulturní

Ubytovaným se nabízí divadelní, hudební a filmová představení, jsou informováni o zajímavých televizních programech a výstavách. K dispozici je knihovna domova mládeže. Do této oblasti je třeba zahrnout i sváteční předvánoční posezení s kulturním programem, které podporuje zlepšení sociálního klimatu domova mládeže

b) sportovní

V oblasti pohybových aktivit se žákům nabízí možnost využívání posilovny na studovně, basketbal, přehazovaná, volejbal, badminton, stolní tenis na školní zahradě a návštěvy bazénu a bruslení. Je třeba kromě tradičních sportů seznamovat žáky i s netradičními sporty. Pravidelně pořádat sportovní soutěže a turnaje. Podporují se sportovní aktivity, kterých se žáci zúčastňují v rámci sportovních oddílů. Pravidelně budou žáci docházet na sportovní aktivity do školní tělocvičny.

c) rukodělné

Spočívají v jednorázových akcích zaměřených dle ročních období na rozvoj rukodělných aktivit a kreativity při tvorbě, ale i v dlouhodobém pravidelném docházení na rukodělné kroužky v DM. Jde o jednotlivé činnosti, které napomáhají rozvoji zručnosti, samostatnosti, estetického citu, zlepšení sociálních vazeb a výzdobě domova mládeže a školy.

d) ostatní

Do této oblasti patří nejrůznější soutěže, ekologické aktivity – sbírání pastového odpadu na Heulose a přilehlém parkovišti, vaření, deskové hry, aktivity ve spolupráci s odborníky z praxe

v rámci šablon, návštěvy muzea, knihovny, ZOO. Návštěva sportovních utkání HC Dukly Jihlava a FC Vysočiny Jihlava. Zapojení do dobrovolnických organizací v Jihlavě, práce se seniory, dětmi či cizinci. Spolupráce s Charitou Jihlava – dobročinné sbírky.

10. Pedagogická dokumentace

Pedagogická dokumentace vychází z platné legislativy a zahrnuje:

Pedagogickou dokumentaci zařízení

- vnitřní řád domova mládeže
- plány výchovné činnosti
- deník výchovné skupiny
- denní záznamy výchovné práce

Pedagogickou dokumentaci žáka/studenta

- osobní spis žáka
- přihláška žáka k ubytování
- smlouva o ubytování
- potvrzení o bezinfekčnosti
- potvrzení o příjezdech do domova – neděle, pondělí

11. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny, požární prevence a prevence sociálně – patologických jevů

Domov mládeže postupuje při zajištění hygienických podmínek podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů, která stanoví hygienické požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid. Pracovníci DM nesou zodpovědnost za bezpečnost a dodržování hygienických předpisů ubytovaných žáků.

Z toho vyplývá povinnost vedoucího vychovatele prokazatelně poučit ubytované žáky o základních bezpečnostních podmínkách a hygienických pravidlech, které musí každý žák dodržovat. Poučení je prováděno při nástupu žáka do DM.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků na domově mládeže je řešena v rámci platných vyhlášek a nařízení. Žáci jsou při nástupu na domov mládeže prokazatelně proškoleni v oblasti BOZP. V průběhu školního roku jsou při různých příležitostech ubytovaní žáci informováni o možnosti vzniku rizikových situací při různých aktivitách. V případě vzniku úrazu je sepsán záznam o úrazu.

Žák svým podpisem stvrzuje, že byl řádně proškolen a bude bezpečnostní podmínky a hygienická pravidla dodržovat. O poučení se vede zápis v pedagogické dokumentaci.

Prevence sociálně patologických jevů zahrnuje komplexní uplatnění dostupných prostředků, to je vzdělávání vychovatelů, spolupráce s rodiči a učiteli na školách a přitažlivé vyplnění volného času ubytovaných.

Důraz je kladen na tyto sociálně patologické jevy:

- užívání návykových látek (tabák, alkohol, drogy)
- patologické hráčství
- šikana, vandalismus
- záškoláctví, ohrožování mravní výchovy mládeže
- kriminalita a delikvence
- nevhodné stravování – bulimie, anorexie
- sebepoškozování

V souvislosti s těmito jevy je možná spolupráce s metodiky prevence a výchovnými poradci jednotlivých škol ubytovaných žáků.

Postup při zjištění negativního jevu:

Postup žáka

Žák, který by se cítil nějakým způsobem poškozován nebo omezován, má právo požádat o pomoc:

- vychovatele
- vedoucího vychovatele
- zástupce ředitele
- výchovného poradce
- metodika školní prevence
- ředitele školy

Postup pedagogického pracovníka při podezření užití alkoholických a jiných návykových

látek:

Při podezření na negativní jev je každý zaměstnanec školy povinen ihned informovat svého nadřízeného pracovníka. Ten v součinnosti se Školním poradenským pracovištěm provede základní zjištění skutečností, o kterém bezprostředně informují ředitele školy i s návrhy na opatření.

Ředitel školy rozhodne o podání informací zákonným zástupcům a stanoví další řešení.

- zákonní zástupci budou okamžitě vyzváni k vyzvednutí nezletilého žáka z DM a bude

- s nimi projednán další postup. V případě zletilého žáka bude jednáno s ním
- v případě nezájmu o spolupráci ze strany zákonných zástupců a při každém podezření bude škola také informovat Polici ČR, odbor sociálně-právní ochrany dětí a mládeže
 - při agresivním chování žáka bude ihned kontaktována Policie ČR a informováni zákonní zástupci, popř. bude plněna oznamovací povinnost plynoucí z legislativy
 - z jednání se vždy vyhotoví písemný záznam a provede se záznam do osobního spisu

12. Materiální podmínky

Materiální vybavení je určeno pro žáky a zaměstnance domova mládeže. Vybavení DM vychází z vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů. ŠVP domova mládeže vychází z aktuálních prostorových a materiálních podmínek, ale zdůrazňuje i plánované vybavování, obměňování nábytkem, moderními vzdělávacími didaktickými pomůckami, moderními prostředky ICT, sportovním náradím, vybavením studovny a knihovny, tak aby bylo možné úspěšně realizovat plánované výchovné a vzdělávací strategie, činnosti a aktivity z obsahu ŠVP domova mládeže, aby se prostředí a vybavení DM stávalo pro žáky stále atraktivnější, aktivizující a motivující.

V posledních letech se daří zlepšovat podmínky v DM díky zapojení do evropských projektů Šablony 2 a Šablony 3. Získáváme z nich finanční prostředky na dovybavení domova a činnost s žáky.

Žáci jsou ubytováni v jedno až pětilůžkových pokojích, na budově A, C a D. Na poschodí mají žáci sociální zařízení, koupelnu a sprchu. V objektu domova mládeže jsou tři kuchyňky, vybavené sporákem, (pouze na budově A), mikrovlnou troubou, ledničkou, varnou konvicí. Nádobí si žáci půjčují v kanceláři, kvůli kontrole čistoty a vracení půjčených věcí.

Vybavení pokojů pro každého ubytovaného žáka, studenta:

- válenda s úložným prostorem, lůžkoviny
- psací stůl a policemi, židle
- lampička, korková nástěnka
- šatní skříň

Na každé budově je zdarma wifi připojení k internetu.

Všichni žáci mohou využívat pro spontánní individuální činnost i skupinové aktivity:

- kaple – hra na nástroje, zpěv, pravidelné mše svaté
- studovna – velká společenská místnost, vybavena pro všestrannou zájmovou činnost
- knihovna – malá společenská místnost, kde je možné si zapůjčit knihy a provozovat zájmovou činnost
- vestibul se stolem pro stolní tenis

- zahrada DM se sportovním náčiním a zahradním nábytkem
- chodba ke kapli –práce na PC, tisk

K naplnění tělovýchovných a sportovních zájmů žáků formou organizované zájmové činnosti je možné využívat tělocvičnu školy.

13. Personální podmínky

Pro personální zajištění výchovně vzdělávací oblasti jsou rozhodující ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, který stanoví kvalifikaci a předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka.

Personální podmínky zásadně ovlivňují naplňování ŠVP domova mládeže a výsledky vzdělávání žáků. Kvalitní výchovnou a vzdělávací činnost zajišťují v ŠVP domova mládeže kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci.

Pedagogičtí pracovníci a ostatní pracovníci domova mládeže se dále řídí vyhláškou č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví řád pro zaměstnance škol a školských zařízení.

Pedagogickými pracovníky v domově mládeže jsou dvě vychovatelky, jeden asistent pedagoga a vedoucí vychovatelka, které řídí ředitelka Střední odborné školy sociální Matky Boží. Počet vychovatelek je dán počtem ubytovaných žáků a studentů.

Všichni pedagogičtí pracovníci domova mládeže jsou odborně a pedagogicky způsobilí. Na základě zákona o pedagogických pracovnících a nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, stanovuje ředitel školy rozsah přímé pedagogické činnosti pro pedagogické pracovníky výchovy mimo vyučování a domova mládeže. Přímá pedagogická činnost vychovatele DM je dlouhodobě stanovena na 32 hodin týdně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Vedení školy a domova mládeže klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, řízení pedagogických pracovníků, školskou a obecnou legislativu, na metodiku osobního rozvoje pedagogických pracovníků v problematice prevence rizikového chování žáků, vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a požární ochraně a v oblasti jejich specializace při vedení zájmového útvaru.

V rozmezí let 2022-2025 se uskuteční v rámci projektu Šablony 3 další vzdělávání pedagogických pracovníků formou vnitřní i vnější spolupráce. Vychovatelky absolvují několik vzdělávacích bloků formou návštěv a naslechlů v jiných školských zařízeních podobného typu našemu DM. Dále absolvují semináře ze speciální pedagogiky a o funkci zásadních pedagogických principů při dosahování stanovených cílů.

Pedagogičtí pracovníci využívají udělené studijní volno, dle § 24, odstavce 7, zákona o pedagogických pracovnících, k samostudiu a vzdělávání, dle studijního zájmu pedagogického pracovníka a dle potřeb zařízení.

14. Spolupráce se sociálními partnery

Provoz domova mládeže se řídí vnitřním řádem DM a režimem dne. S těmito základními dokumenty jsou žáci seznámeni již při nástupu na ubytování. Jejich pochopení a respektování stvrzují žáci svým podpisem. Také zákonní zástupci žáků jsou s VŘ DM a režimem dne seznámeni. Ubytování žáci a studenti jsou proškolení v BOZP a PO. Vzájemná spolupráce vychovatelů a rodičů je považována za samozřejmost. Musí být zajištěna dostatečná informovanost rodičů o pobytu jejich dětí na DM, o jednání s vychovateli či vedením DM. Jednání probíhají kdykoliv po vzájemné domluvě jak na žádost rodičů, tak z podnětu vychovatelů, je veden písemný záznam.

Vychovatelky jsou, podle potřeby, v kontaktu s třídními učiteli, s vyučujícími jednotlivých předmětů, včetně odborného výcviku, popř. s výchovným poradcem, metodikem prevence i ostatními pedagogickými pracovníky příslušných škol. Navštěvuje třídní schůzky a pedagogické rady. Pravidelně sleduje studijní výsledky žáků, snaží se je motivovat k učení. Zároveň sleduje docházku žáků jak do školy, tak i na praxe. V případě výskytu jakéhokoliv problému ihned osobně nebo telefonicky konzultuje situaci s rodiči, důležité skutečnosti oznamuje rodičům písemně.

Spolupráce domova mládeže se zákonnými zástupci

- dny otevřených dveří školy, včetně domova mládeže
- informační dopisy
- webové stránky školy – domov mládeže a volnočasové aktivity
- @ a telefonické kontakty
- účast vychovatelů na třídních schůzkách, pedagogické radě

Spolupráce domova mládeže se sociálními partnery a rozvíjením partnerských vztahů

- spolupráce s Oblastní charitou Jihlava
- spolupráce s Centrem pro rodinu
- spolupráce s nízkoprahovým zařízením Vrak bar Jihlava

15. Hlavní oblasti vlastního hodnocení ŠVP domova mládeže

- podmínky ke vzdělávání, včetně personálních a bezpečnostních
- průběh vzdělávání se zaměřením na zájmové vzdělávání
- podpora školského zařízení (domov mládeže, školní jídelna) žákům, vliv vzájemných vztahů školského zařízení, žáků, rodičů atd.
- výsledky vzdělávání žáků, výsledky v soutěžích a přehlídkách

- řízení školského zařízení, personální práce
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školského zařízení (domov mládeže a školní jídelna), zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Formy procesu vlastního hodnocení:

- *individuální* – každý vychovatel průběžně hodnotí vlastní výchovně vzdělávací činnost a snaží se o sebereflexi, která umožní i případnou korekci výchovné činnosti, což vede k hledání nových metod a forem výchovně vzdělávací činnosti a k dosahování kvalitnějších výsledků vzdělávání,
- vypracovává vždy za pololetí školního roku hodnocení své výchovné skupiny
- *týmová* – kolektiv vychovatelů domova mládeže hodnotí svou činnost i činnosti ostatních vzhledem k vytýčeným cílům vzdělávání
- *vedení DM* – prostřednictvím pozorování, rozborů, kontrol, včetně hospitací apod., zajišťuje, jak jsou naplňovány vytýčené cíle vzdělávání, další vzdělávání pedagogických pracovníků a jak je plněno poslání domova mládeže a školní jídelny
- *zpětná vazba na základě vnější evaluace* – (ČSI, zřizovatel, zákonní zástupci nezletilých žáků, žáci, absolventi, sociální partneři, zjištění, jak domov mládeže vnímá veřejnost v okolí domova mládeže, srovnání s dalšími domovy mládeže apod.)

V Jihlavě dne: 1.9.2022

zpracovala: Lenka Vetchá
vedoucí vychovatelka

schválila: Mgr. Kateřina Šimková
ředitelka školy